



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2675/2023
04.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Милош Радојевић, адвокат из ..., против туженог Центра за социјални рад у Трстенику, чији је пуномоћник Обрен Драгутиновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2124/22 од 07.03.2023. године, у седници одржаној 04.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2124/22 од 07.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Трстенику П1 92/2021 од 09.12.2021. године, ставом 1. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да суд поништи решење туженог о отказу уговора о раду тужиоцу, због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине запосленог под бр. .. од 29.10.2019. године, као незаконито и да обавезе туженог да тужиоца врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом 2. изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 97.500,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж1 2124/22 од 07.03.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Трстенику П1 92/21 од 09.12.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужиоца указује се на битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог био запослен на основу Уговора о раду на одређено време од 01.12.2019. године, на ... пословима (као дипломирани правник), до повратка одсутног радника ББ, ангажованог на пословима Побижаним решењем од 29.10.2019. године, тужени је тужиоцу отказао уговор о раду због учињене повреде радне обавезе, позивајући се на одредбу члана 179. став 2. тачке 1. и 2. Закона о раду и члана 86. Правилника о раду и непоштовању радне дисциплине, као и на одредбу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члан 86. Правилника о раду. Пре доношења побијаног решења, тужени је тужиоцу доставио упозорење 25.09.2019. године, у ком су детаљно наведени разлози за отказ уговора о раду из члана 171. став 1. тачка 1., члана 179. став 2. тачка 1. и 2. и члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, у вези члана 86. Правилника о раду туженог, а тужени се на упозорење изјаснио. Тужени је тужиоцу ставио на терет да је у току рада, нарочито у последњих шест месеци, показао низ пропуста и повреда у процесу рада који се састоје у томе што је, својом кривицом, несавесно и немарно извршавао своје радне обавезе, неблаговремено и немарно поступао тако што је повредио законске рокове за поступањем у предметима тужене ради остваривања права конкретно наведених лица – странака о чијим захтевима и правима је одлучивао и да је својом кривицом злоупотребио положај и прекорачио своја овлашћења, тако што је, мимо знања послодавца и без упута Центра, у просторијама туженог, мимо радног времена, за свој рачун и рачун својих приватних удружења и удружења у којима је ангажован (удружење "Центар", "Стражба", "Прменимо свет а не себе", "Зумбул"), радно ангажовао на јавним радовима, у периоду од 01.06.2019. године до 30.09.2019. године, садашње и бивше кориснике новчане и социјалне помоћи Центра за социјални рад у Трстенику, њих укупно 28 (наведена су имена лица која су на овај начин била ангажована). То је чинио тако што је та лица примао у своју канцеларију у Центру за социјални рад у Трстенику, у току и ван радног времена и са њима закључивао уговоре о извођењу јавних радова, при чему ангажована лица није јасно информисао да су они ангажовани преко приватних удружења запослених и на тај начин их довео у заблуду да су ангажовани преко Центра за социјални рад у Трстенику. На јавне радове је, преко приватних удружења ангажовао лица која болују од тешких болести (срчани болесници, епилептичари, оболели од карцинома), који су корисници права у систему социјалне заштите, за које чињенице је знао, будући да ради у Реферату материјалних давања које предмете лично дужи. Од ангажованих лица на јавним радовима неосновано је тражио и узимао повраћај исплаћених накнада на име њиховог ангажовања и приказивао да су исти радили на јавним радовима током целог месеца. Исплаћивао им је накнаду у износу од по 22.000,00 динара месечно (наведена су имена лица и новчани износи), а када су тужиоцу наведена лица тражила признаницу, као

доказ да су му новац вратили, искључивао их је из јавних радова, односно њихово ангажовање је престајало, без образложења. На тај начин је својим понашањем довео у питање могућност наставка рада код послодавца, туженог, јер га није претходно информисао нити прибавио упутства Центра о ангажовању на јавним радовима бивших и садашњих корисника Центра, преко његових приватних удружења и удружења у којима је ангажован и што је, мимо знања послодавца, у просторијама Центра за социјални рад и мимо радног времена, за свој рачун и рачун својих приватних удружења обављао послове који не спадају у опис радног места тужиоца. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Инспекторат за рад, Одељење инспекције рада Крушевац је, решењем од 20.12.2019. године, одбило захтев тужиоца за доношење решења о одлагању извршења решења о отказу уговора о раду од 29.10.2019. године до доношења правноснажне одлуке суда, са образложењем да нису утврђење очигледне повреде права запосленог у поступку доношења решења о отказу уговора о раду. На основу Извештаја о завршетку јавних радова Националне службе за запошљавање, Филијала Крушевац од 30.09.2019. године, произлази да су удружења грађана "Центар", "Стражба", "Променимо свет а не себе" и "Зумбул", као послодавци – извођачи радова, спровели јавне радове у трајању од четири месеца у периоду од 01.06. до 30.09.2019. године, по ком основу су исплаћена и оправдана одређена новчана средства, као и да су на тим јавним радовима ангажована незапослена лица и то њих шест који су радили преко УГ "Центар", односно по десет незапослених лица који су радили преко осталих удружења, укупно 33 ангажована лица. Етички одбор Коморе социјалне заштите је поводом пријаве Центра за социјални рад Трстеник од 30.10.2019. године утврдио грубо кршење Кодекса професионалне етике стручних радника социјалне заштите Србије од стране запосленог, овде тужиоца, дипломираног правника и предложио Комори социјалне заштите одузимање лиценце за обављање правних послова социјалне заштите тужиоцу, па је Комора социјалне заштите решењем бр. ../2020 од 28.02.2020. године тужиоцу одузела лиценцу за обављање правних послова у социјалној заштити, наводећи да је тужилац грубо прекршио Кодекс професионалне етике стручних радника у социјалној заштити Србије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца одбили, применом одредбе члана 179. став 2. тачке 1, 2. и 5. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/18), одредбе члана 10. став 1. Правилника о забрањеним поступањима запослених у социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 8/12 од 03.02.2012. године), у вези одредбе члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, налазећи да је тужени у поступку доношења оспореног решења поступио у свему на начин прописан одредбом члана 180. Закона о раду, код утврђене чињенице да је тужилац скривљено повредио своје радне обавезе и да није поштовао радну дисциплину, па нема право на враћање на рад код туженог у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179 .став 2. тачка 1, 2. и 5. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/18), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то, између осталог, ако несавесно или немарно извршава радне обавезе, злоупотреби положај или прекорачи

овлашћења и ако учини другу повреду радне обавезе утврђењу општим актом, односно уговором о раду. На основу одредбе члана 179. став 3. тачка 8. истог Закона, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Правилник о забрањеним поступањима запослених у социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 8/12 од 03.02.2012. године) у одредби члана 10. став 1. и став 2. тачка 1., предвиђа да је запосленом забрањена експлоатација корисника, те да се експлоатацијом корисника сматра нарочито коришћење корисника од стране запосленог за обављање послова који доносе материјалну или нематеријалну добит, а који нису у интересу корисника, већ у интересу запосленог, пружаоца услуга или трећег лица, коришћењем присиле, преваре, насилних метода убеђивања, зависно од положаја корисника, његовог здравственог, имовинског или другог стања, злоупотребом поверења и моћи. На основу одредбе члана 4. тог Правилника, предвиђено је да поступање запосленог супротно забранама утврђеним законом којим се уређује социјална заштита и овим Правилником, сматра се повредом радне обавезе у смислу закона којим се уређује рад.

Правилник о раду Центра за социјални рад бр. 01-551-1131 од 07.06.2019. године, у одредби члана 86. став 3. тачке 1. и 2. предвиђа да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини тежу повреду радне обавезе и то: ако несавесно, неблаговремено или немарно извршава радне обавезе и ако злоупотребом положаја или прекорачи овлашћења.

У конкретном случају, тужени је тужиоцу, побијаним решењем, отказао уговор о раду, имајући у виду да је он својом кривицом учинио повреду радне обавезе која му је побијаним решењем стављена на терет, тако што је, пре доношења побијаног решења тужени тужиоцу доставио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду које, као и побијано решење садржи детаљно образложење, навођењем места, времена и начин извршења конкретних радњи које је тужилац предузео, а које представљају разлог за отказ уговора о раду и доказе на основу којих је тужени утврдио да су се стекли услови за престанак радног односа тужиоцу, па су нижестепени судови правилно закључили да је побијано решење туженог законито, а тужбени захтев тужиоца за његов поништај неоснован.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је тужени, у поступку доношења оспореног решења, повредио његово право на одбрану пошто му није доставио доказе о учињеним повредама радне обавезе и радне дисциплине, на које се позвао у упозорењу о постојању разлога за отказ уговора о раду и на којима је засновао побијано решење. Супротно тим наводима ревизије тужиоца, тужени је, при доношењу побијаног решења поступио у свему на начин прописан одредбом члана 180. Закона о раду, тако што је тужиоцу доставио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду које садржи детаљно образложење места, времена и начина извршења радњи које су му стављене на терет, а које представљају разлог за отказ уговора о раду и доказе на основу којих је тужени утврдио да су се стекли услови за престанак радног односа тужиоцу.

Наводи тужиоца о погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, с тим у вези, су без утицаја на одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Пошто је побијано решење тужени донео у законито спроведеном поступку, није дужан да тужиоца врати на рад, у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, па тужилац ревизијом неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**